

Selventävä huomautus Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen maatalousalalla annetun asetuksen (EU) N:o 1408/2013 muuttamista koskevasta ehdotuksesta

Tämän huomautuksen tarkoituksena on selventää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen maatalousalalla annetun asetuksen (EU) N:o 1408/2013, jäljempänä 'asetus 1408/2013', muuttamista koskevan ehdotuksen tavoitteita ja soveltamisalaa. Se liittyy ehdotusta koskevaan kuulemiseen, joka on avoinna 21. heinäkuuta 2024 asti.

Kansalaisia, organisaatioita ja viranomaisia pyydetään esittämään kommenttinsa ehdotetuista muutoksista.

Niiden tulee toimittaa kommenttinsa sähköisesti ja mainita, ovatko vastaukset luottamuksellisia. Tällöin vastauksesta olisi toimitettava myös ei-luottamuksellinen versio, joka voidaan julkaista kilpailun pääosaston verkkosivustolla.

1. Asiasyhteys

”Vähämerkityksinen tuki” tarkoittaa tukea, joka on niin pieni, ettei sen katsota vääristävän kilpailua tai vaikuttavan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Vähämerkityksistä tukea ei siis katsota valtiontueksi. Koska tukimäärät ovat vähäisiä, vähämerkityksistä tukea koskevassa asetuksessa sallitaan sen osalta poikkeukset valtiontukien valvontaan.

Asetusta 1408/2013 sovelletaan maataloustuotteiden alkutuotannossa toimiville yrityksille myönnettävään vähämerkityksiseen tukeen. Viime vuosina Euroopan maatalousalan haittana ovat olleet inflaatiopaineet ja perustuotteiden korkeat hinnat.

Eurooppa-neuvosto kannusti 18. huhtikuuta 2024 komissiota jatkamaan työtä, jolla mahdollistetaan maatalouden vähämerkityksisen tuen enimmäismäärän korottaminen.

Komissio yleensä tarkistaa valtiontukisääntöjä säännöllisesti ja mukauttaa niitä sisämarkkinoiden dynamiikkaan. Nykyisten vähämerkityksistä tukea koskevien sääntöjen voimassaolon on määrä päättyä 31. joulukuuta 2027. Edellä esitettyjen seikkojen perusteella komissio katsoo kuitenkin aiheelliseksi aikaistaa niiden tarkistamista.

2. Ehdotettu muutos

Muutoksella puututaan kahteen keskeiseen näkökohtaan, jotka ovat i) vähämerkityksisen tuen enimmäismäärät ja ii) avoimuusvaatimukset.

Yksittäisen vähämerkityksisen tuen enimmäismäärä

Yksittäisen vähämerkityksisen tuen enimmäismäärä on vuodesta 2019 alkaen ollut 20 000 euroa yritystä kohden minkään kolmen verovuoden jakson aikana. Jäsenvaltioiden käytettävissä on suurempi enimmäismäärä, 25 000 euroa yritystä kohti samana ajanjaksona, mikäli ne perustavat vähämerkityksisen tuen keskusrekisterin.

Unionin tuomioistuinten oikeuskäytännön mukaisesti komissio voi korottaa enimmäismääriä vain, jos vaaraa kilpailun ja kaupan vääristymisestä ei ole. Komission harkintavalta vähämerkityksisen tuen enimmäismäärien asettamisessa on siis rajallinen.

Tämän perusteella komissio ehdottaa yksittäisen enimmäismäärän korottamista 37 000 euroon. Laskelma perustuu asetuksen vuonna 2019 tehdyn viimekertaisen tarkistuksen jälkeen koettuun todelliseen inflaatioon [Eurostatin YKHI-tietojen](#)¹ pohjalta. Lisäksi ennakoivana perustana on ennustettu inflaatio, joka perustuu saatavilla oleviin Euroopan komission ennusteisiin (vuodet 2024 ja 2025)² sekä jäljellä olevien vuosien osalta EKP:n inflaatiotavoitteeseen asetuksen ehdotettuun voimassaolon päättymiseen (31.12.2032) asti.

Kansallinen enimmäismäärä

Yksittäisen vähämerkityksisen tuen enimmäismäärän lisäksi asetuksessa 1408/2013 säädetään myös jäsenvaltioiden vähämerkityksisten tukien kumulatiivisista enimmäismääristä (ns. kansallinen yläraja). Tämä yläraja on 1,25 prosenttia niiden kolmen vuoden maataloustuotannon arvon keskiarvosta, joina tämä tuotanto on ollut suurinta vuosina 2012–2017. Jos jäsenvaltio on perustanut keskusrekisterin vähämerkityksistä tukea varten, kansallinen yläraja on 1,5 prosenttia niiden kolmen vuoden maataloustuotannon keskimääräisestä arvosta vuosina 2012–2017, joina tuotanto on ollut suurinta.

Kansallisten ylärajojen mukauttamiseksi komissio ehdottaa, että laskennassa huomioon otettua ajanjaksoa pidennetään eli perustaksi otetaan vuodet 2012–2023.

Komissio ehdottaa, että koska pakollinen de minimis -rekisteri on otettu käyttöön (ks. jäljempänä), asetetaan yksi yksittäinen kynnysarvo ja kansallinen yläraja. Perustana on sama menetelmä, jota tällä hetkellä sovelletaan kansallisen ylärajan laskemiseen keskusrekisterin perustaneissa jäsenvaltioissa. Ehdotettu kansallinen yläraja on tällöin 1,5 prosenttia niiden kolmen vuoden maataloustuotannon arvon keskiarvosta, joina tämä tuotanto on ollut suurinta vuosina 2012–2023. Tietojen saatavuuden vuoksi Yhdistyneen kuningaskunnan kansallisen ylärajan osalta otetaan tässä vaiheessa Pohjois-Irlannin suhteen huomioon vuodet 2012–2022.

Ajanjakso, joka otetaan huomioon arvioitaessa vähämerkityksisen tuen enimmäismäärän noudattamista

Komissio ehdottaa, että laskelma yhdenmukaistetaan asetuksen (EU) 2023/2832 kanssa ja että kumulatiivinen määrä lasketaan kolmen vuoden ajalta sen sijaan, että käytettäisiin nykyiseen tapaan kolmea verovuotta.

Avoimuus

Jäsenvaltiot voivat tällä hetkellä valita, perustetaanko avoimuusvaatimusten täyttämiseksi vähämerkityksisen tuen keskusrekisteri vai edellytetäänkö tuensaajilta omaa ilmoitusta. Vuoden 2019 toimivuustarkastus kuitenkin osoitti, että tämä järjestelmä on epätydyttävä ja että siinä on parantamisen varaa. Äskettäin tarkistetun asetuksen (EU) 2023/2831 mukaisesti komissio ehdottaa pakollisen rekisterin käyttöönottoa. Tämä lisää avoimuutta sidosryhmien ja jäsenvaltioiden kannalta ja vähentää niiden yritysten hallinnollista rasitetta, jotka tällä hetkellä tekevät oman ilmoituksen.

¹ Eurostatin julkaisemat tiedot osoitteessa

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00118/default/table?lang=en&category=t_prc.t_prc_hic_p (käyty 3.6.2024).

² EU:n inflaatioennustetta koskeva Euroopan komission kevään 2024 talousennuste, julkaistu osoitteessa

https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/spring-2024-economic-forecast-gradual-expansion-amid-high-geopolitical-risks_en#:~:text=Activity%20in%20the%20euro%20area,0.8%25%20in%20the%20euro%20area (käyty 3.6.2024).

3. Vaikutustenarviointi

Asetuksesta 1408/2013 tehtiin vaikutustenarviointi vuonna 2019. Tämän tarkistuksen soveltamisala rajoittuu teknisiin mukautuksiin. Enimmäismäärät mukautetaan inflaatioon ja asetus yhdenmukaistetaan asetukseen (EU) 2023/2831 äskettäin tehdyn muutoksen kanssa. Tässä tilanteessa vaikutustenarviointia ei tarvita.